

bočemo nektera dela po mašinah hitro in po ceni opravljati, za druge čase, kedar se po mašinah njih delo ne da nadomestiti, od sebe ne odganjamo, da se nas pozneje izogibljejo; da n. pr. mlatev po mašini morda ne bode imela nasledka, da se delalci tudi poletijo k drugim gospodarjem podajo, dalje, ali imamo ljudi, ki umejo z mašino ravnati, ali so rokodelci blizu, ki znajo pokvarjeno mašino popraviti; in slednjič ali se tudi še takrat izplača delo z mašino, ako je tako rablo napravljena, da se v kratkem znatno zrabljuje (znuca)? Na poslednje gre posebno pri takih mašinah gledati, ki se še vedno zboljšujejo. *)

Nekoliko pritrjenih skušenj, kako peške raznih sadnih dreves nabirati, hranjevati in sejati.

Peške sadnih dreves se morajo skrbno nabirati in hranjevati do sejanja. Peške mladih, krepkih dreves imajo prednost pred peškami ostarelih dreves. Peške lesnih gruš in jabelk dajejo boljše, trpežnejše divjake od onih požlahtnjenih dreves, kajti iz takih pešek izrastejo dostikrat že v prvem letu za prst debela deblica. Peške iz sada vzete, v vodo djane in izprane so najboljše. Sušiti jih posebno na solcu ni dobro. Rade kalivno moč zgubé. Zemljišče za posejanje pešek se jeseni na dva črevelja globoko prekoplje, v gredice razdeli in z brazdami za eden palec ali dva globokimi, črevelj vsaksebi pretagne. V te brazde se jeseni meseca novembra peške posejejo z brinjem, na drobno razsekanim potrosijo in s prstjo zagrebejo. Razsekano brinje peške brani miši in prehudega mraza. Pomladi se zemlja kakor hitro mogoče okoplje, kar se mora tudi med letom, kolikorkrat potreba, ponoviti.

Več skrbljivosti zahtevajo peške črešenj in sliv. Črešnjeve peške na solcu sušene ne kalijo več. Treba jih iz sada vzeti, v vodo djati, oprati in v prst položiti. Ravno tako se mora ravnati tudi z peškami sliv, ki se plastoma v kisto z prstjo vred položijo in na hladnem kraju do spomladne sejatve hranjujejo. O ti priliki se vzamejo iz kište, slabe odberejo, one pa, ki so kalivno moč ohranile, kar se najbolj po teži spozna, v gredice posejejo. Divjaki sploh pa se morajo pri presajanju na koreninicah nekoliko prikrajšati.

Gospodarske skušnje.

Ali so trate kot meje med zemljišči dobre? „Prakt. Ldw.“ o tej stvari tako-le piše: Dobro je sicer, da so med različnimi zemljišči meje, toda k var je blizu enaka. Škoda je za zemljo, ki se v mejo porabi: še večja škoda pa izvira od

*) Kolikor smo mogli spoznati, so stroji iz Clayton-Schuttleworthove tovarne, ki ima zalogo v Mariboru, prav močni in vrlo izdelani. Pri košnji na vadlo z mašinami v Sarvaru (v Železni županiji na Ogerskem) je dobil stroj od omenjene tovarne prikazan prvo darilo. Vredn.

toč, da imajo ravno na teh mejah miši, ogrci itd. svoje zavetje. Tukaj se pa tudi zareja raznovrstna plevel, ki se po semenu zajedavek (Schmarotzerpflanzen) širi od rastline do rastline ter okuži vse polje. — To raširjevanje raznega plevela je prostemu očesu celó nedosegljivo; resnica pa je, da se ga tudi na njivah, kder se je izbrano, čisto seme posejalo, v nekterih letih toliko prikaže, da gospodar kar strmi. Zatorej svetuje pisatelj omenjenega spisa: Proč s travnimi mejami, namesto njih se naj postavijo kameniti mejniki! — Zastran izvažanja pridelkov se morajo seveda mejaši med saboj pogoditi, da ne bo prepira.

Železno svilo (drat) namesto lesa. V krajih, kjer je malo lesa in se za drag denar kupiti mora, napravljajo posebno brajde tako, da od kola do kola, ki več sežnjev narazen stojé, železno svilo potegnjejo in na-nj trte privezujejo. Na južnem Tirolskem in na Nemškem je že davno taka navada. Pa tudi na Slovenskem smo takih brajd že sem ter tje videli.

Dopisi.

Iz Preval na Koroškem. 16. jul. (Naše ceste in druge zadeve.) Od kar je primorala vlada male srenje v večje se združiti, bi skoraj po vsem spodnjem Koroškem ne našel večje srenje kakor je Prevalska, kateri pripada tudi št. Danijel in Strojna. Ljubi bralec, rekel boš, to je prav, — večji število, večja pomoč za srenske potrebe. Pa žalostno, da je pri nas ravno narobe; večji ko je srenja, večji so stroški in večja je novica.

Pred nekoliko leti, ko ste še št. Danijelska in Strojnska fara skupaj eno srenjo štele, ste imeli pol manjšo novico, pa boljši red in lepše pota kakor sedaj, ko ste Prevalski sužnici. Ni ga, da bi skrbel za popraviljanje ceste, ne za odpravljanje nadležnih postopačev, kakor da bi bili v azijskih pustinah, ne pa v pliberškem okraju. Ti pa, dragi moj bralec, kedar si primoran v št. Danijel ali v Strojno po cesti peš hoditi ali voziti se, oskrbi si dolgo in močno palico, kakor jih že ondodna župnika imata, da boš laglje grabne in skale preskakoval; ako se pa voziš naloži si na voz cepin, lopato, motiko in par koles, kedar se ti ktero razbije, da imaš druga pri rokah. Če se ti pa primeri, da par dni zaporedoma dežuje, kakor letos večkrat, si v največji nevarnosti utočiti. Zakaj ne oskrbi nihče, da bi se cesta v št. Danijel saj po nekterih krajih nekoliko popravila, kar bi malo truda in stroškov prizadjalo.

Proč tedaj z večjimi združenimi srenjami!

Iz slov. Bistrice. Po nekterih delih našega okraja se je tudi toča pokazala in pretila škodo narediti kakor v sosednih krajih. Kakor drugod, tako je tudi pri nas škodoval mrz in rja, pa vse

edno se še dosti lepo kaže v vinogradih in na polji; sadja je pa malo kje. Kar pa zadeva v našem okraju delovanje in skrb za omiko našega naroda slovenskega, smo nekoliko časa sem že na tihem, alj ne spimo, ampak čitamo še zmeraj radi „Slov. Gospodarja“ in tudi druge slov. podučne liste in knjige v bralnem društvu, katero s svojimi pičlo nabranimi denarji vedno knjižnico množi, marsiktera knjižica se mu pa od rodoljubov daruje, ter šteje bralno društvo že nad sto odtisov raznih knjig. —

Imamo tudi tukaj zastop „prve občne zavarovalne banke Slovenje“; matično poverjenišvo itd.

Iz mariborske okolice. (Natančno pojasnilo Seidlnovih zaslug v št. 25. Sl. Gosp.) G. Seidl se je na sv. Alojzija den nad 25. štev. „Sl. G.“ grozno jezil in hudoval pred odborniki rospaske srenje, kateri so bili zavoljo drugih važnih reči zbrani v kamški pisarnici. Pravil je: vsak list „Gospodarja“ me razdeluje da je groza, vendar nisem ničesar na to rekel, a zdaj ko mi krivico očita imam dovolj; tožil bom H. in „Sl. Gospodarja“. Očitale se mu je namreč, da mu jih 20 gld., ktere mi je iz žepa smuknil, ni v siromaški zavod vložil; a s tem je hotel odbornikom iz Rosbaha le pesek v očesa metati in jih s svojim izgovorom slepiti. Po njegovem govoru alj boljše suboparnem izgovoru je baje neki siroti dal. Ali ta ne sliši k siromakom (ako se ne motimo se je za ovo osebo v Mariboru pobiralo, in le tiste dnarje ji je izročil, ker je njeni mož v Mariboru življenje po nesreči zgubil. Sloveta tudi ni dobro.) Da mene gospod Seidl ni po pravici, ampak iz gol jeze kaznoval, sledi iz tega, ker nisem hotel za njega gläsovati pri volitvi za deželni zbor, ko sem bil izvoljen od posestnikov kamške srenje za volilnega moža mesto kramarja Nusterer-ja.

Ko sem bil izvoljen mi reče Seidl drugi den k njemu priti. Menda me je hotel za svojo stranko pregovoriti. Ker njegovi možaki mene niso volili, nisem bil tako nespameten, tudi ne dolžen za njega glasovati. Po volitvi pa Seidl in Nusterer nista znala grozne jeze drugače ohladiti, kot mene kaznovati zavoljo stavljenja hrama. Prvo dovoljenje pred volitvijo sta čisto vtajila in mi 20 gld. kazni naložila. Tirjal sem obsojivnega lista, pa ni mi ga hotel dati. Vprašam Seidlna: kamo pa pridejo dnarji? „In das Armeninstitut“ v sirotinski zavod. No, si mislim, ker se pri stavbi nijedna nesreča ni zgodila, naj še imajo ubogi 20 gld. pa spričevalo hočem imeti, kojega mi ni hotel izročiti. V 14. dnevih mi pošle pismo, da se mi ni treba ž njega norceev delati, sicer me bo pustil rubiti. Črez 8 dni pridem zopet k njemu, in položim dnarje na mizo tirjajé spričalo, katero mi je z veliko jezo dal.

V nekterih dnevih pride srenjski svetovalec in berič H. v eni osebi in mi pove: „Kuga“, ko bi bil Seidlna volil, bi bilo vse dobro. Iz tega vidi lahko vsak kako umno in pametno (!) Seidl

rayna. Ker ste se g. Seidl pri odborovi seji toliko jezili in hudovali zavoljo mene, kar pa v srenjske seje celó ne sliši; sem vam še enkrat na tenko popisal, ako ste že pozabili.

Hlebič, zidar.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Najimenitniša novica je ta, da pojdejo svitli cesar že prihodnji mesec k velikanskim vojaškim vajam na Českem. Tako bodo črez več let česki narod zopet obiskali. Liberalcem, ustavakom to potovanje ni prav po volji. Imajo pač slabo vest, kajti mogoče je, da pri tej priliki česki narod zopet prodere do očetovskega sreca svojega vladarja. Mogoče je, da začnejo Čehi dobivljati sad svoje stanovitosti in doslednosti pri volitvah. Utegne se začeti nova sprava ki bi se končala s priznanjem samostalnosti česke krone in slovesnim kronanjem Franca Jožefa I. v českega kralja s staroslavno krono sv. Vavlaava v zlati Pragi.

To bi pa utegnolo pouzročiti, da se ustavaškim nameram konec stori in napóti občno porazumljenje vladarja s posameznimi deželami in narodi. Bog daj! Vsaj smo tega potrebni, kakor riba vode.

Srbski cerkveni zbor v Karlovcu je bil za patrijarha izvolil liberalca škofa: Arsenija Stojkovića. Manjka še potrditve cesarjeve.

Nadvojvoda Albreht bil je te dni v središču velike Rusije v „svetaji Moskvi“ kakor Rus pravi. Povsod so ga sprejeli sijajno in z velikim spoštovanjem.

Vnanje države. Že poslednjič smo povedali, kako je čebelar Kullman, 20letni mladenč iz Salcedelna blizu Magdeburga, ustrelil na Bismarka v toplicah kissenskih. Vsled tega drznega hudo delstva so liberalni listi zopet skazali se kot zelo obnoredi lažnjivci in nesramni obrekovalci. Upijali so: „tega so mešniki krivi, Katoličani hočejo luterana Bismarka ubiti, ker je nove cerkvene postave nasnoval“. Ali do zdaj so jim vsi dokazi spodleteli. Kullman je zanemarjen človek, sin pijanih in obnoredih starišev. Že več let ne zahaja niti v cerkvo niti k spovedi. Z duhovniki ima le tedaj opravila, kedar berači. V naglici so nekoga tirolskega mešnika, Hauthalerja po imenu, ugrabili, češ, da je Kullmana naščuval. Ali zdaj so ga že izpustili. Hauthaler je po Nemškem potoval in le prilično v Kissingen prišel, da bi glasovitega Bismarka videl. Zato pa nekateri že mislijo, da je Bismark sam ali kdo njegovih liberalnih pomagačev vso komedijo nasnoval, da bi ljudi še bolj razdražil zoper Katoličane, ter uzrok dal še bolj ostremu preganjanju. Popolnem neverjetno to ni, če pomislimo strahoviti srd sedanjih frajmaurarskih antikristov!

Francoska državna skupščina je tako razdjana, da zamore ministre odstavljati, toda no-